

serve aan den Heere overgegeven. En daardoor had Juda onder Josia nog onverteerde resten van zijn zondig verleden meegenomen en vastgehouden. Want het verlies van het leven, om 's Heeren en Zijns Woords wil, is voor het gedeelde hart een onmogelijk ding! Dat gaf aan zijn wederkeer een dualistisch, bedriegelijk karakter. Daardoor zette het ook niet dóór. Het was toch een spel. Dat bedriegelijk karakter maakte, dat onder het mom van wederkeer nog allerlei in feite toch vroom bedrog was, een scheuren van de kleederen en niet van het hart, het hebben wel van een gedaante van godzaligheid met verloochening van haar kracht. Trouwelooze Juda!

Indien ook wij trouwelooze zijn dan zegt de Heere, dat ook het derde gevolg van deze trouwelooheid bij ons is: dat wij tot Hem toch niet zijn wedergekeerd met geheel ons hart, maar bedriegelijk. Och, daar zit het altijd op vast in de kerk des Heeren.

Ja, schijn bedriegt; maar wij kunnen den Heere niet bedriegen door een bekeering in schijn. Want immers: Hij doorgrijpt ons en kent ons hart; Hij weet ons zitten en ons opstaan; Hij kent onze gedachte reeds als zij begint op te komen; Hij omringt ons gaan en ons liggen; Hem zijn al onze wegen vertrouwd; als er nog geen woord op onze tong is weet Hij het al; Hij bezet ons van achteren en van voren en Hij legt zijn hand op ons. Dat is de werkelijkheid Gods in Zijn kerk. God, voor Wien we volkomen naakt en geopend zijn. Wij moeten goed verstaan, dat wij in onzen wederkeer niet met menschen, maar met God te doen hebben. Zijt ge wedergekeerd met uw hart, met geheel uw hart of bedriegelijk, met een gedeeld hart, dat dus nog zoo vasthoudt aan de onverteerde resten uit uw afvallig verleden en dat deze zelfs in uw wederkeer en in de kerk en daarbuiten maar niet loslaten wil? Ach, wat hebben we nog veel onverteerde resten meegebracht, die ons zoo dierbaar zijn, onze oude en vertrouwde schemata, onze banden en relaties en nog zooveel meer. Als we onzen levensinventaris maar eens oprecht en ernstig opmaken bij het licht van het Woord. En de eisch des Heeren in onzen wederkeer is toch geen andere, dan dat wij ons leven zullen willen verliezen om Christus' en Zijns Evangelies wil. Dat wil en dat kan het gedeelde hart niet. Hetgeen ons eenmaal gewin was inderdaad om Christus' wil schade achen, ja zelfs alle dingen, opdat we Christus mogen gewinnen, dat valt niet mee. Zitten misschien vooral daarop vast de moeilijkheden in onze kerken? Bedrie-

gelijkheid in het gaan van den weg der bekeering vanwege het gedeelde hart? Wee dan deze Gen. Syn. Want de kerk, die door trouwelooheid ziende-blind is bij het zien van de zonde en onbekelijkheid van Afkeerigheid-Israël en die dus wel onbewogen blijven moet bij het kennen van 's Heeren oordeel over haar en die boven dat alles in haar gaan van den weg van wederkeer bedriegelijk is, zij krijgt de Gen. Synode, die zij verdient. Hoe is dan de waarachtige beproefing van onszelf op het stuk van onze trouw bitter noodig.

Maar neen, gemeente, dit mag toch vanavond het laatste niet zijn. Onze wederkeer beteekent ook de acte van trouw tot herstel van de gebroken tafelgemeenschap. Hoe vaak hebben we niet, na de vrijmaking der kerk, met een ontroerd hart aan die tafel des Heeren aangezeten, wij velen, toch één lichaam. En daar aan dien disch heeft Christus ons weer gezegd het wonder, dat Hij gekomen is om ons te verlossen van het gedeelde hart en dus van de bedriegelijkheid in onzen wederkeer, van een vrijmaking zonder wederkeer van de trouwelooheid, die blindheid en onbewogenheid en bedriegelijkheid ten gevolge heeft. Daar werd ons bij gebroken brood en vergoten wijn door Hem gezegd, dat Hij getrouw was en is en blijft. Hij bleef het tot het bitterst einde aan het kruis, ook om te verzoenen de zonde van onze trouwelooheid en weg te nemen al haar gevolgen. Indien wij ontrouw zijn, Hij blijft getrouw. Hij kan zichzelf niet verloochenen. Hij BLIJFT getrouw, anders kon het nooit meer! Dat is de deur der hope!

Komt, laat ons dan het verbond met den Heere vernieuwen. Dan zegt Hij, gelijk Hij het zeide bij monde van Jeremia: IK zal uw afkeerigen genezen. Want genade geneest. En wij antwoorden Hem met de woorden, waarmee het volk Hem antwoord gaf: Zie Heere, hier zijn we, uw wedergekeerde kerk; wij komen tot u, uw wedergekeerde kerk; want Gij zijt onze God, de God van uw wedergekeerde kerk. Haar zoo te zien en te hooren is de vreugde des Heeren. En dan, het verbond vernieuwd hebbende, gaan we in tot het leven van kerk en wereld met de bede:

En doe ons toch met vaste schreden, — vaste schreden, omdat ons hart vast is in Uw Woord, —

Den weg van wederkeer betreden. Trouw!
Daartoe helpe ons de almachtige en barmhartige God en Vader van onzen Heere Jezus Christus door den Heiligen Geest. Amen.

Contact met de Christelijke Gereformeerde Kerken

Een interessant punt is: het contact met de Chr. Geref. Kerken. Zij hebben recht op onze aandacht; wij op de hare. Want als een kerk ZELF DE OORZAAK ZOU ZIJN, dat degenen, die met haar één belijdenis hebben, niet in één huis wonen, dan is DAT haar eigen zonde. Misschien mogen we iets ophalen van de historie. Onze Synode van Groningen 1946 besloot „om praktische redenen voorschijn zich daartoe beperkende, contact te zoeken met de Chr. Gereformeerde Kerk, die met ons staat op dezelfde basis van Gods Woord en de Drie Formulieren van Eenigheid, teneinde in den weg van samenspreking of correspondentie na te gaan, wat ons vereenigt en wat ons nog verdeelt, en gezamenlijk middelen te beramen, die onder den zegen des Heeren kunnen leiden tot kerkelijk samenleven“.

Ter uitvoering van dit besluit wendde de Synode zich tot de (in Augustus 1947 samen te komen) Synode der Chr. Gereformeerde Kerk „met het verzoek om 's Heeren wil met ons in contact te treden in diër voege, dat door beide Synodes deputaten worden benoemd met opdracht, gezamenlijk, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, te dezer zake voorloopig overleg te plegen, en aan hun respectieve Synodes van hun bevindingen rapport uit te brengen en eventueel voorstellen te doen“.

De Synode van Groningen benoemde, in afwachting van het antwoord der Synode van de Christelijke Gereformeerde Kerk, harerzijds een 8-tal deputaten met zodanige opdracht, te weten: Prof. Diddens, Prof. Greijdanus, Prof. Schilder, Dr. J. van Bruggen, Dr. C. H. Lindboom, Dr. F. de Vries, oudl. P. Waalewijn, Amersfoort; oudl. C. Lentink, Apeldoorn.

Reeds voordat de Generale Synode van de Christelijke Gereformeerde Kerk in September 1947 bijeenkwam, hebben onze deputaten zich gewend tot „Deputaten van de Generale Synode van de Christelijke Gereformeerde Kerk voor de correspondentie met de Kerken buiten het verband van de Christelijke Gereformeerde Kerk“ ten einde kennis te geven van hun benoeming, en, indien hun opdracht van Synodeweg het toeliet, reeds nu met ons in contact te treden tot het houden van eenige voorloopige en voorbereidende bespreking, onzerzijds de hartelijke bereidheid daartoe uit te spreken.

Deze deputaten antwoordden, dat zij een ontmoeting, zoo kort vóór hun Synode bijeenkwam, vrijwel overbodig achtten, en dat het leggen van een dergelijk contact niet rechtstreeks tot de hun door hun Synode opgedragen taak behoorde.

Deputaten konden dus aanvankelijk niet anders doen dan het antwoord afwachten op het verzoek, door de Synode van Groningen gericht tot de Synode van de Christelijke Gereformeerde Kerk (n.l. ook harerzijds deputaten te benoemen), welk verzoek door den tweeden scriba onzer Synode aan die der Christelijke Gereformeerde Kerk was overgebracht.

Met dankbaarheid kan worden geconstateerd, dat de Synode van de Christelijke Gereformeerde Kerken, vergaderd te Utrecht, 9 Sept. 1947 en volgende dagen¹⁾,

aan het verzoek van onze Synode heeft voldaan, in diër voege, dat zij een achtal deputaten voor contact met de Gereformeerde belijders benoemde, aan wie zij o.a. opdroeg met deputaten onzer Kerken, krachtens de in het rapport aangegeven gronden en met het aangewezen doel, contact te zoeken, na schriftelijke voorbereiding.

Deze deputaten van de Synode der Christelijke Gereformeerde Kerken — Prof. v. d. Melden, Prof. v. d. Schuit, Dr. L. S. den Boer te 's-Gravenhage, Dr. J. Jongeleen te Bussum, Dr. W. Kremer te Apeldoorn, Dr. W. Laman te Rotterdam, Dr. J. H. Velema te Bunschoten en oudl. C. Manni te Amsterdam — openden het contact door zich met een schrijven, gedateerd (29) December 1947, tot ons te wenden.

Zij stelden voor „deze correspondentie voorloopig niet te publiceren. Publicatie geeft pers-reacties, die de sfeer zoo gemakkelijk vertroebelen kunnen“.

Onze deputaten antwoordden hierop: „Hoewel wij in het algemeen directe publicatie wenschelijk achten — vooral op dezen grond, dat het slechts dan voor de Kerken en de gemeentelieden goed mogelijk is onzen arbeid met hun medeleven en met hun gebeden te vergezellen — hebben wij er geen overwegend bezwaar tegen Uw voorstel te aanvaarden en het oogenblik van de publicatie der correspondentie tot een nader in onderling overleg vast te stellen tijdstip, uit te stellen“.

Tegen vermelding van de hoofdzaken van de gevoerde correspondentie in het in de publieke Acta op te nemen rapport hebben de Christelijke Gereformeerde deputaten geen bezwaar.

[Het is goed, hier even vast te leggen, dat onze deputaten dus geen andere gedragslijn volgen dan met betrekking tot de synodocraten wordt aangenomen. Want 1e. de Chr. Geref. deputaten zijn wel mannelijk genoeg om schriftelijk antwoord aan te durven; zij willen voorschijn ook niets anders; en 2e. de correspondentie wordt eenmaal toch publiek. Stel, dat de deputaten Ridderbos hadden gezegd: wij willen wel schriftelijk handelen, maar stellen voor, de publicatie nog wat uit te stellen, dan zou (naar ik vermoed) onzerzijds er niet over gedacht zijn daaraan een reden te ontleenen om de zaak te doen afspringen. Onze deputaten (Inzake de Chr. Geref. Kerken) hadden liever dadelijk alles gepubliceerd, maar mochten niet, toen die der Chr. Geref. Kerken liever wilden wachten, daarom zeggen: gaat henen, en wordt warm.]

Het voornaamste punt in het schrijven van de Christelijke Gereformeerde deputaten inmiddels was, dat zij gaarne een duidelijk antwoord zouden ontvangen t.a.v. onze verhouding tot de verklaring van 1905. De formulering van het besluit onzer Synode te Groningen „dat deze verklaring door onze Kerken niet meer voor haar rekening genomen wordt“ bevredigde hen niet; zij hadden gaarne gezien, dat onze Kerken de verklaring van 1905 hadden teruggenomen, „daarmee uitsprekend, dat zij... de in de verklaring van 1905 opgesloten dogmatische visie totaal verwerpen“. Zij achtten dit punt van beslissende betekenis voor de overige punten.

spreken over „Christelijke Gereformeerde Kerken“, gebruiken we in het vervolg ook dezen naam.

Onze deputaten antwoordden bij schrijven van 25 Februari 1948, dat ze op de vraag naar de verhouding onzer Kerken tot de verklaring van 1905 geen ander of nader antwoord meenden te kunnen geven dan gegeven is door de Synode van Groningen. Deputaten missen daartoe de bevoegdheid, en welke waarde zou een eventuele nadere uitspraak van deputaten hebben?

Wel achten deputaten het niet ondienstig de Christelijke Gereformeerde deputaten eraan te herinneren, dat onze Synode meer uitsprak dan zij in hun schrijven aanhaalden. Met name vroegen onze deputaten aandacht voor het feit, dat de verklaring van 1905 door de Synode van Groningen in haar uitspraak ook „veelszins onjuist“ is genoemd, en verwezen zij naar een passage in het te Groningen uitgebracht rapport, van welke hier thans alleen vermeld worde, dat de rapporterende commissie van oordeel is, dat de particuliere synode van Overijssel en Gelderland terecht de taal van de Utrechtsche verklaring heeft gewraakt „als niet Schriftuurlijk noch confessioneel“.

Onze deputaten hebben ook hunnerzijds den Christelijken Gereformeerden deputaten enkele vragen gesteld. Voor deze vragen en voor 't antwoord hierop moeten we onzen lezers (zie boven) verzoeken geduld te oefenen tot later tijd.

Eind Juli 1948 ontvingen onze deputaten het antwoord van de Christelijke Gereformeerde deputaten op hun schrijven van 25 Febr. 1948.

Zij schrijven daarin, dat zij zich wel ten volle kunnen indenken, dat wij als deputaten geen andere uitspraak konden doen dan onze Synode reeds had gedaan, en dat wij formeel volkomen gelijk hebben met hiernaar te volstaan, maar dat zij materieel met deze opmerking niet verder zijn gekomen. Het feit blijft bestaan, dat onze Synode een uitspraak deed t.a.v. de verklaring van 1905, die voor de Chr. Geref. Kerken onbevredigend is, omdat we niet radicaal afscheid zouden hebben genomen van 1905; formeel zouden we ons wel van 1905 hebben verwijderd, maar materieel niet.

Dit blijft voor hen een moeilijkheid, ook na de verwijzing onzerzijds naar de Acta; een moeilijkheid, die voor hen volledig uit den weg geruimd moet worden.

Op dit oogenblik beraden onze deputaten zich nog op het nu weer hunnerzijds aan de Christelijke Gereformeerde deputaten te zenden antwoord. Daarvan is nog niets bekend. Persoonlijk zou ik wel willen opmerken, dat een kerk, die niet meer heeft dan de drie formulieren van eenigheid, niet allerlei andere, een vierde, vijfde, zesde enz. kan invoeren, zoolang zij meent, alle eventueel opkomende dwaling te kunnen toetsen aan de bestaande confessie. Stel, dat bij ons eens iemand zou leeren wat in het door ons officieel als confessie veroordeeld geschrift (zie boven) van 1905 geleerd werd, dan konden we hem meten aan Schrift-en-confessie. Het is niemand onbekend, dat alle kerken alle dagen ketterijen kunnen ontmoeten. Wij hebben daar dagelijks mee te rekenen. Anderen ook Stel nu eens, dat iemand bij ons meende, dat b.v. inzake het normatieve gezag en de normeringskracht der openbaring die predikanten der Chr. Geref. Kerken, die tegen bepaalde meeningen van den Chr. Geref. predikant Du Marchie van Voorthuizen publiek bezwaar inbrachten, gelijk hadden (ondergetekende is zoo iemand) zou zoo iemand dan aan de Chr. Geref. Kerken moeten vragen: hebt U al daartegen een aparte formule vastgesteld? Om dan, als 't niet zoo was, te besluiten, dat we dan wel moeten oppassen voor de Chr. Geref. Kerken? Ik geloof het niet. Want de vraag is, of zij, als er een geschil mocht komen, de confessie zal doen spreken (Ned. Geloofsbel., Dordtsche Leerregeels).

Misschien kan men hier eens over nadenken.

Bij den huidige stand der zaken kunnen onze deputaten niet anders voorstellen dan dat de Generale Synode van Amersfoort opnieuw deputaten benoeme met gelijke opdracht als de Synode van Groningen verstrekte.

Hoe de Synode op een en ander reageeren zal weet ik nog niet. Deze opmerkingen willen onzen lezers al vast eenige oriëntatie mogelijk maken.

K. S.

P.S. Zoolals men ziet worden thans nog geen persreacties gewenscht en is dit stuk alleen maar een mededeeling van wat toch met wederzijdsch goetvinden publiek gaat worden.

K. S.

Oecumenische Synode

Sinds de Hervorming in de zestiende eeuw, zoo schrijft men van de zijde van voorstanders eener „oecumenische synode“, hebben de Gereformeerde Kerken van haar eenheid willen getuigen en op geestelijk gebied elkaar van dienst willen zijn. In het bijzonder door de bemoeienissen van Calvijn onderhielden de Gereformeerde Kerken van verscheidene landen een nauw, levendig contact. Op de Nationale Synode van Dordrecht, 1618—1619, zonden verschillende Kerken afgevaardigden om de Synode in haar geschil met de Arminianen en de Remonstranten bij te staan. Wat dit punt betrof, namen de afgevaardigden actief deel aan de beraadslagingen en beslissingen. Hierdoor droeg de Synode eenigzins een oecumenisch karakter, hoewel het een nationale en geen oecumenische Synode was.

In 1924, op de Synode van Rustenburg in Transvaal, begon de Gereformeerde Kerk van Zuid-Afrika een actie, die naar een bijeenroeping van een oecumenische Synode streefde. Een van degenen, die in dien tijd invloed op de Synode uitoefende, was Dr. H. H. Kuiper, hoogleraar aan de Vrije Universiteit, toen een bezoeker van dat land. In 1927 vaardigde deze Zuid-Afrikaansche Kerk Rev. D. Postma af naar de Gereformeerde Kerken in Nederland, om deze Kerken van de noodzakelijkheid, om een oecumenische Synode bijeen te roepen, te overtuigen. De Synode in Nederland kwam niet tot een beslissing, er waren veel bezwaren en er waren personen, die het beter oordeelden een Calvinistisch congres samen te roepen dan een oecumenische Synode van de Gereformeerde Kerken.

De Synode van Burgersdorp van de Gereformeerde Kerk in Zuid-Afrika handhaafde echter de meening, dat het noodzakelijk was, een Synode bijeen te roepen, omdat een congres niet in staat zou zijn besluiten in kerkelijke aangelegenheden te nemen. Op die Synode werd een Commissie aangewezen om de mogelijkheid, het karakter en de organisatie van een oecumenische Synode in studie te